

Kā padarīt savu ikdienu energoefektīvāku?

Toms Lācis

Elektrum Energoefektivitātes centrs

Kas ir energoefektivitāte?

Ko mēs
varam darīt?

Lietot LED
spuldzes

Siltināt
mājokli

Izvēlēties
energo-
efektīvas
elektroierīces

Atvienot
elektroierīces,
kad tās
nelieto

Ko mēs
iegūstam?

Finansiāls
ietaupījums

Paaugstināts
komforta
līmenis

Ko tas dod
sabiedrībai?

Mazāks
energoresursu
patēriņš

Mazāks
vides
piesārņojums

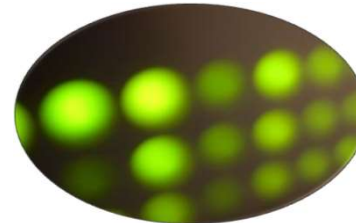
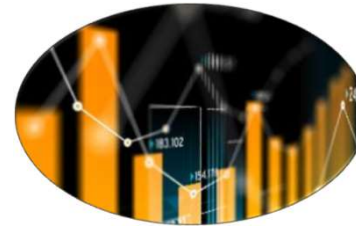
Kā tas ietekmē
nākotni?

Tīrāks gaiss
un ūdens
nākamajām
paaudzēm

Ar ko sākt?

1. Elektrības patēriņa analīze
2. Elektroierīču apkope
3. *Gaidīšanas režīma samazināšana*
4. Izglītošana un paradumu pielāgošana
5. Spuldžu un citu iekārtu nomaiņa

Kas ir lielākie patērētāji mājoklī?

- Mikroklimata nodrošināšana
- Jaudīgākās elektroierīces
- Biezāk lietotās elektroierīces

-
- Apsilde un dzesēšana
 - Ēdiena gatavošana
 - Izklaide
 - Uzkopšana
 - Apgaismojums

1. solis – elektrības patēriņa analīze

Ja nav viedā skaitītāja

- ✓ Novērtēt patēriņa tendences pa mēnešiem
- ✓ Atslēdzot ierīces, noteikt, vai ir «slēptie» patērētāji
- ✓ Izmantot jaudas mērītāju un viedo rozeti

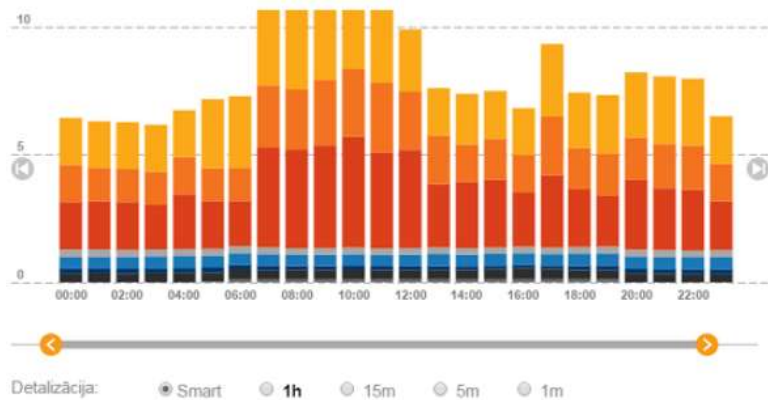

Ja ir viedais skaitītājs

- ✓ Analizēt patēriņu pa dienām un stundām
- ✓ Atslēdzot ierīces, novērtēt to patēriņu

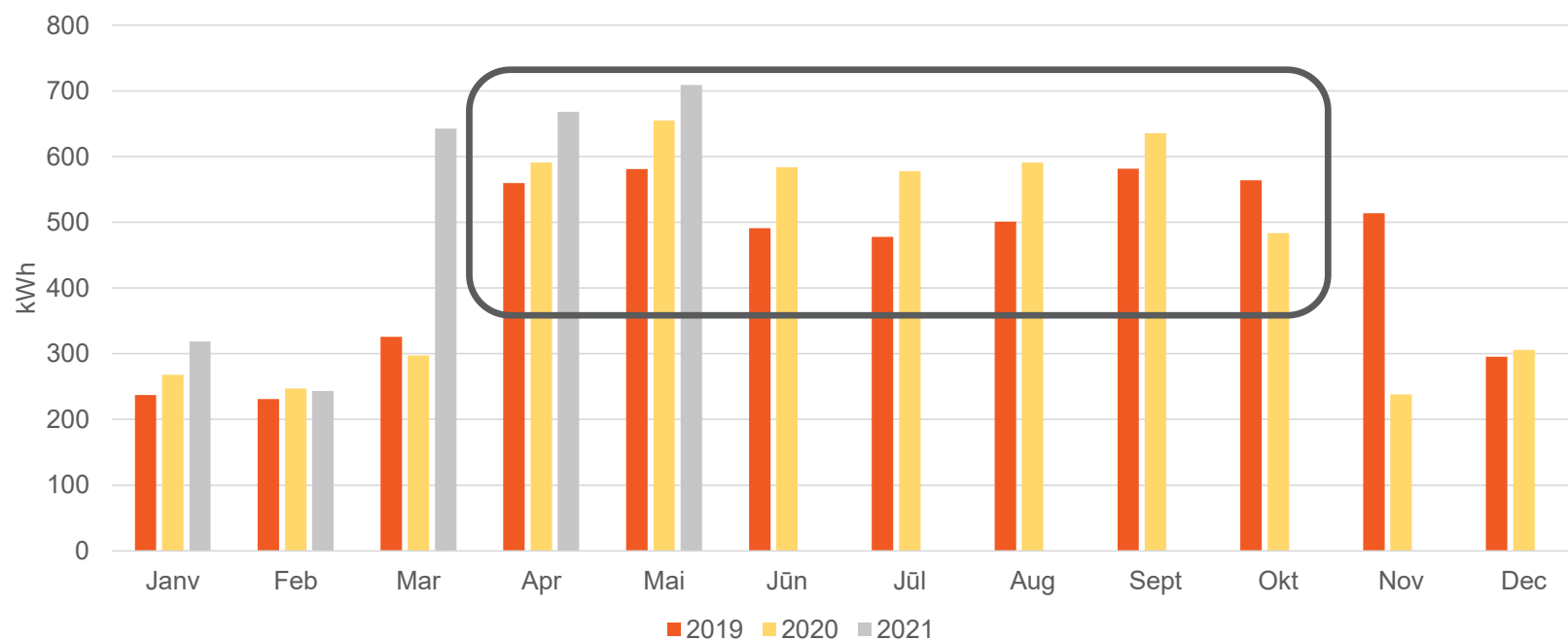

Piemēri no dzīves

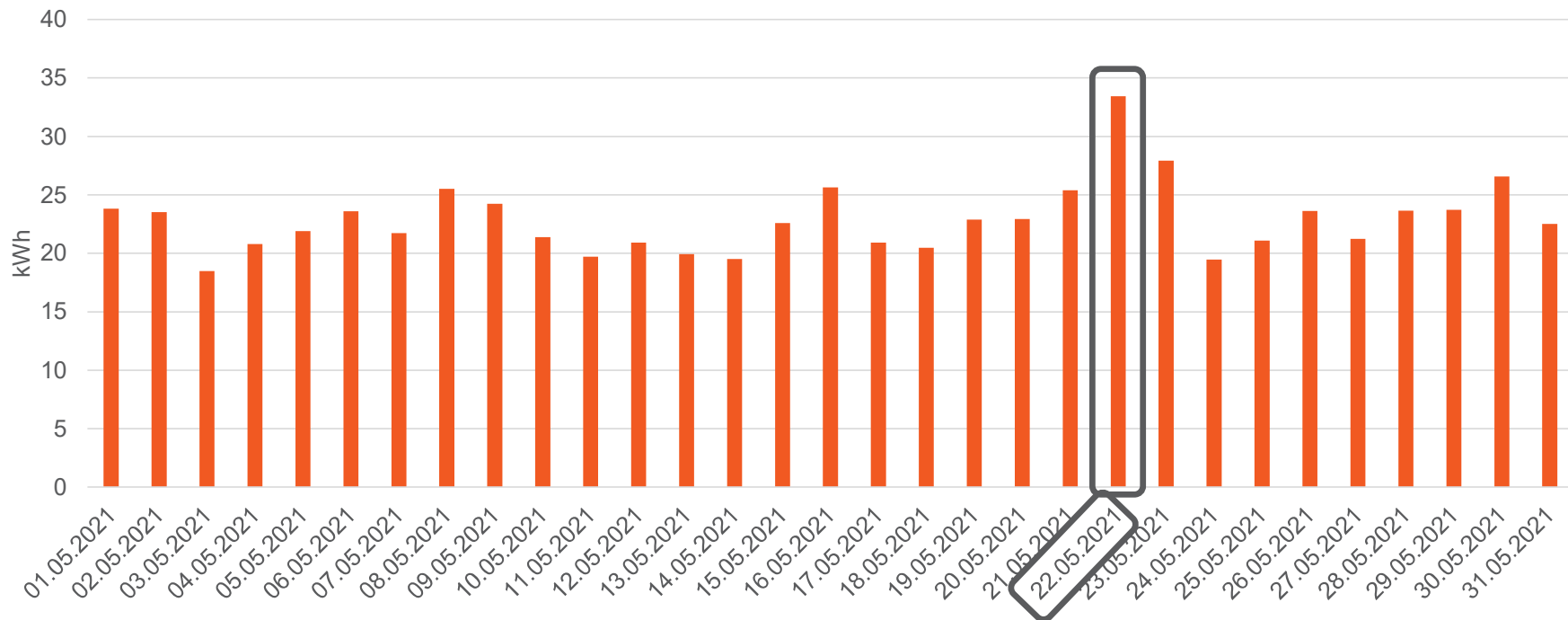
Mājokļa patēriņš

1. Izvērtēt patēriņu pa mēnešiem salīdzinājumā ar citiem gadiem

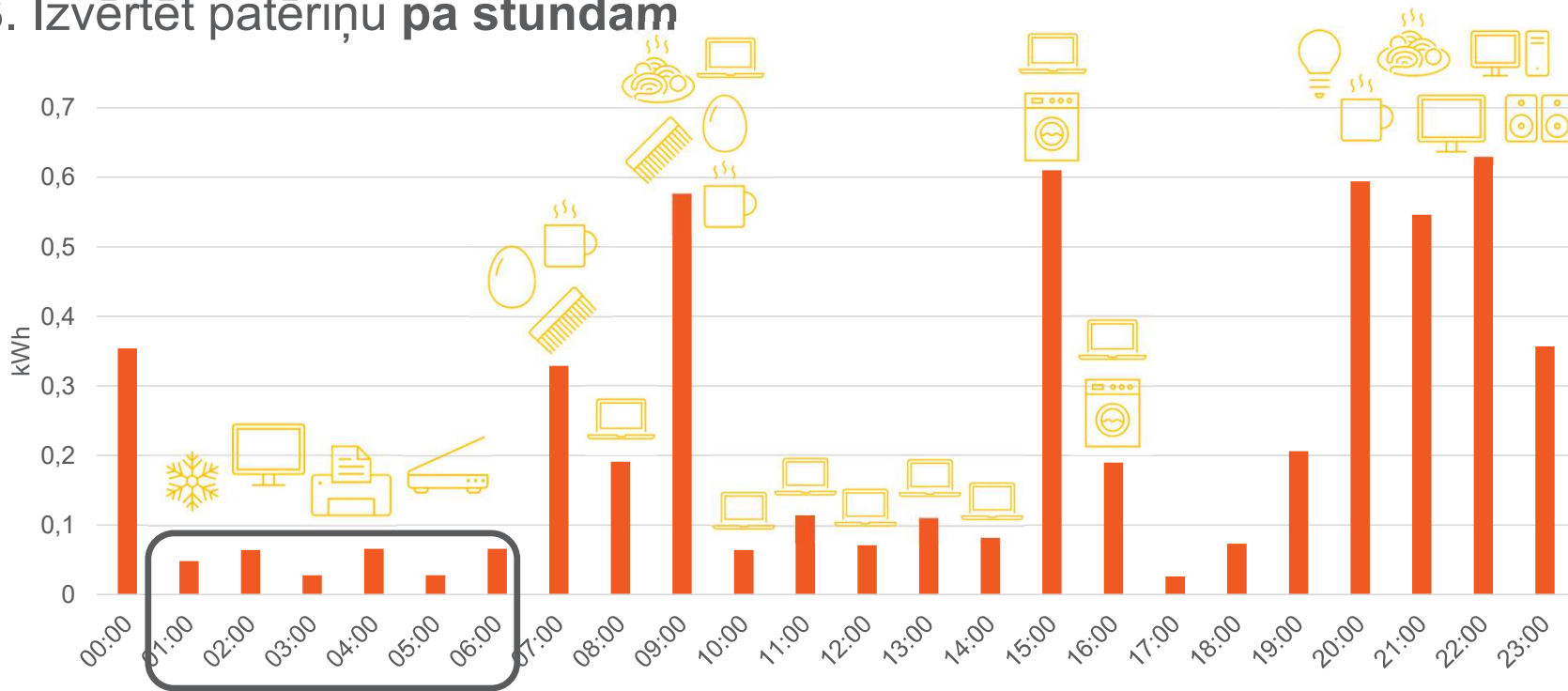
Mājokļa patēriņš

2. Izvērtēt patēriņu pa dienām

Mājokļa patēriņš

3. Izvērtēt patēriņu pa stundām

2. solis – elektroierīču apkope

Ne viss kas darbojas, darbojas efektīvi...

- ✓ Pārbaudi iekārtu filtrus
- ✓ Pārbaudi iekārtu kustīgās detaļas
- ✓ Klausies, vai nav lieki trokšņi
- ✓ Pārbaudi vai nav nepamatota iekārtas silšana
- ✓ Iztīri iekārtas no netīrumiem un nosēdumiem

Elektroierīču talka

Darbu saraksts

Izdrukā, skaties padomus elektrum.lv un atzīmē padarīto!

Ledusskapis

- Putekļi no ledusskapja un kondensācijas caurulītēm vai plāksnes
- Durvju blīvumijas
- Slaucīšana
- Vēdināšana
- Smakas novēršana

Saldētava

- Produktu pārlikšana aukstumizturīgā somā
- Ledus dabiska kušana (vairākas stundas) ar bļodu ūdenim
- Slaucīšana ar ūdeni vai etiķūdeni

Putekļusūcējs

Tvaika nosūcējs

- Mazgājamā filtra tīrīšana ar ūdeni vai sodas pastu
- 30 minūšu iedarbošanās
- Slaucīšana
- Vienreizlietojamā filtra (ja tāds ir) nomainīšana

Trauku mazgājamā mašīna

- Atbrīvošana no ēdiena paliekām
- Filtra tīrīšana
- Etiķa un sodas trauku ievietošana
- Mazgāšana
- Vēdināšana

Putekļusūcējs

- Putekļu savākšanas maisiņa vai konteina iztukšošana
- Filtra nomainīšana
- Birstīšu un uzgaļu tīrīšana

Elektriskā tējkanna

- Atkaļķošana ar citronskābi
- Tīra ūdens novārīšana

Veļas mazgājamā mašīna

- Mazgāšana ar citronskābi vai dzeramo sodu
- Vēdināšana

Veļas žāvētājs

- Pūku filtra tīrīšana
- Kondensatora mazgāšana

- Vēdināšana
- Slaucīšana
- Kaļķa nosēdumu noņemšana (ja nepieciešams)

Boilers

- Sildelementa tīrīšana
- Anoda stāvokļa novērtēšana
- Iekšpuses skalošana

Putekļu tīrīšana interjerā

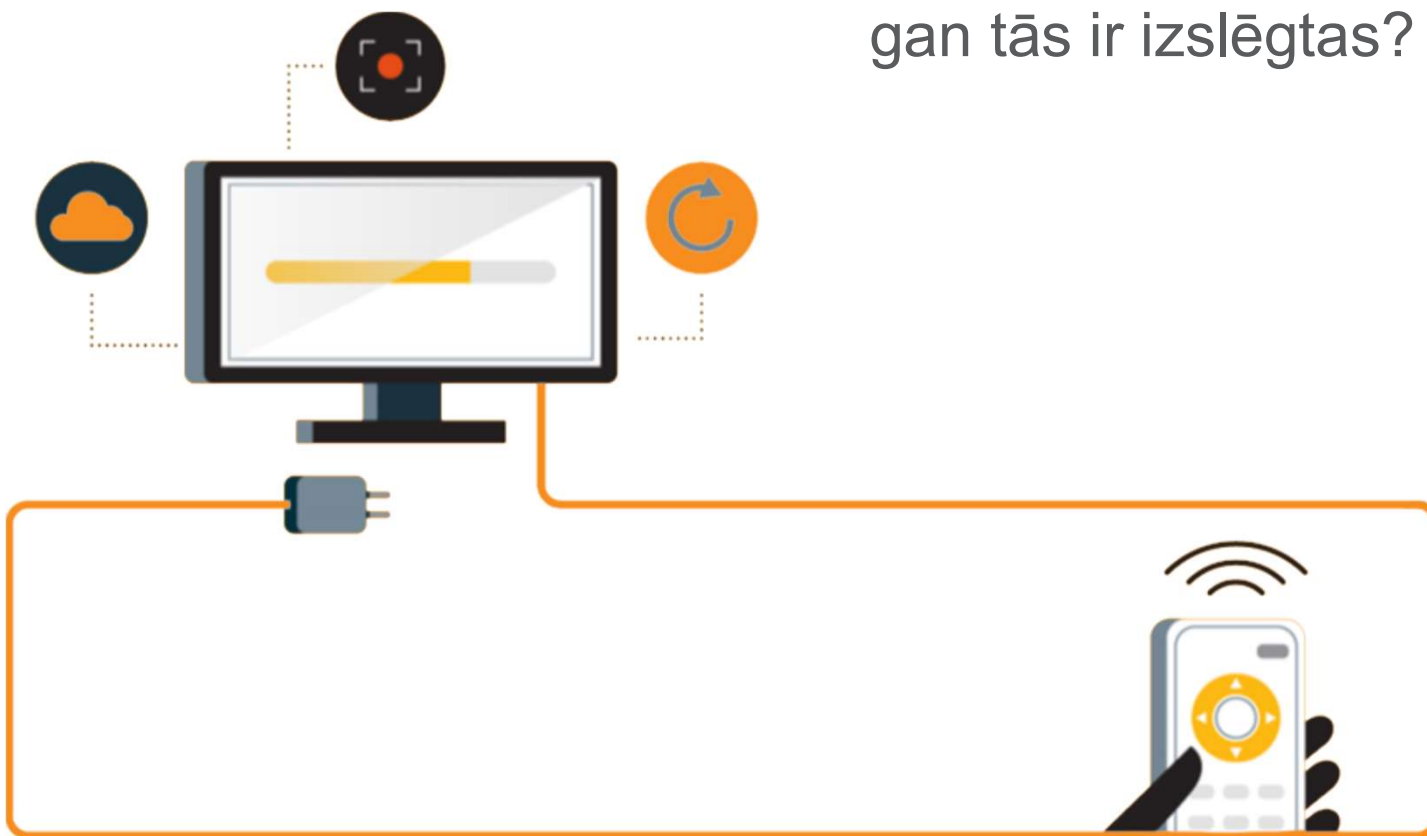
- Lampu un lustru kupoli
- Aizkari/žalūzijas
- Logi, palodzes, spoguļi
- Aizkari un aizkaru stangas
- Radiatori

Tīri, tīri, efektīvi!

3. solis – gaidīšanas režīma samazināšana

Kāpēc elektroierīces patērē elektrību, lai gan tās ir izslēgtas?

Tipiskas elektroierīces, kas patērē elektrību *gaidīšanas režīmā*

Stacionārie datori
un monitori

Faksa aparāti
un printeri

Modemi un
dekoderi

Audio sistēmas

Televizori

Mikroviļņu krāsnis

10%
elektrības ietaupījums

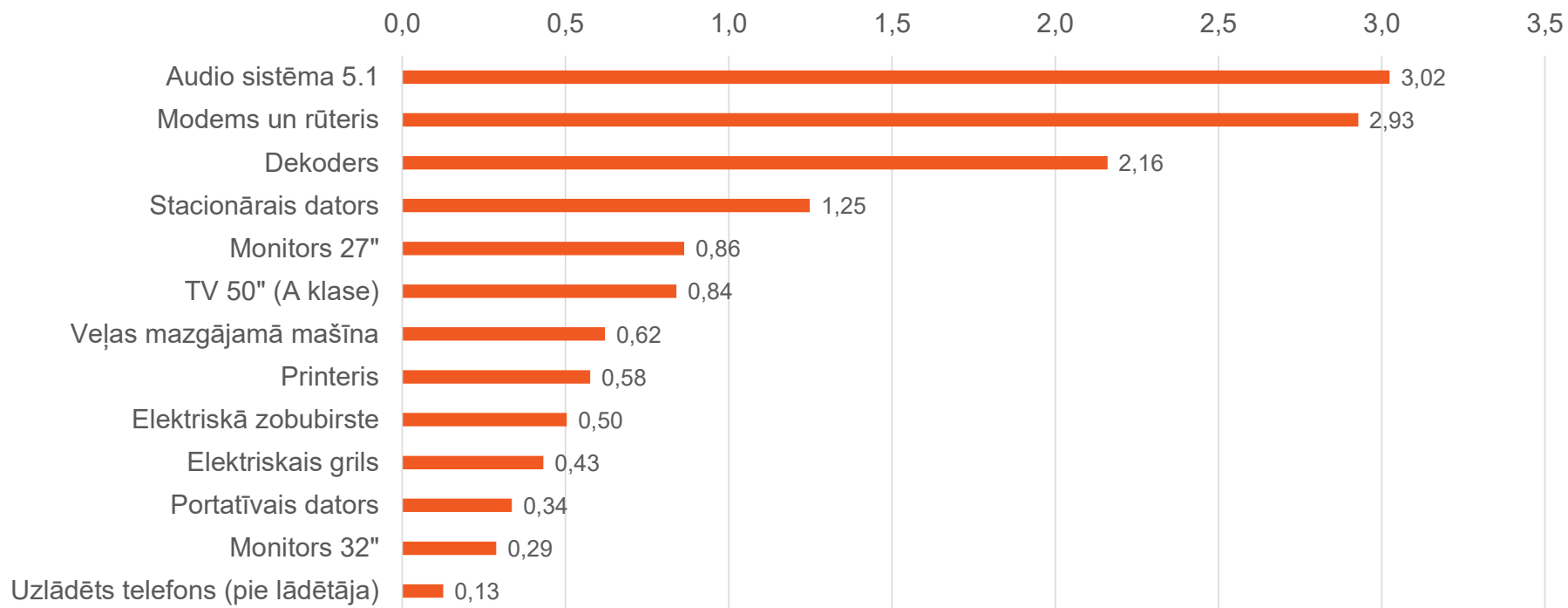
Gaidīšanas režīma samazināšana

Iekārtas	% atstātas gaidīšanas režīmā
Ūdens automāti	97 %
Kafijas automāti	80 %
Datori	45 %
Printeri	75 %
Datora monitori	60 %
Portatīvie datori	30 %
Kondicionieri, sildītāji	10 %

- Automātiska izslēgšanās
- Viedās rozetes/ pagarinātāji
- Ēkas vadības sistēma
- Darbinieku atbildība

Gaidīšanas režīma patēriņš mēnesī, kWh

Kopā 14 kWh
mēnesī

=

Uzvārīt 280
tējas krūzes

=

Izmazgāt veļu
25 reizes

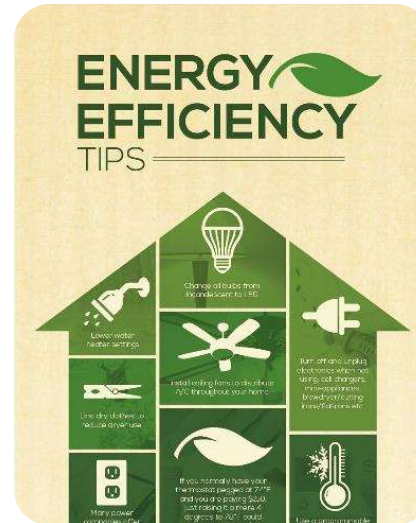
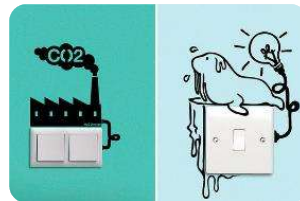
=

Izcept
14 picas

4. solis – izglītošana un atgādinājumi

Atgādināšanas uzlīmes un plakāti

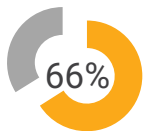
4. solis – paradumu pielāgošana

Praktiski ieteikumi ikdienai (1)

Vēdinot telpas, atver logu plaši uz neilgu laiku

Neatstāj ilgstoši logu «vēdināšanas» režīmā

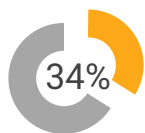
Vēdina telpas energoefektīvi *

* *Elektrum* un SKDS pētījums par mājsaimniecību energoefektivitāti, 2020

Praktiski ieteikumi ikdienai (2)

Kontrolē telpu apsildes temperatūru

Dienā 20–22 °C,
naktī un prombūtnes laikā
par 3–4 °C zemāku

Regulē telpu temperatūru *

* *Elektrum* un SKDS pētījums par māsaimniecību energoefektivitāti, 2020

Praktiski ieteikumi ikdienai (3)

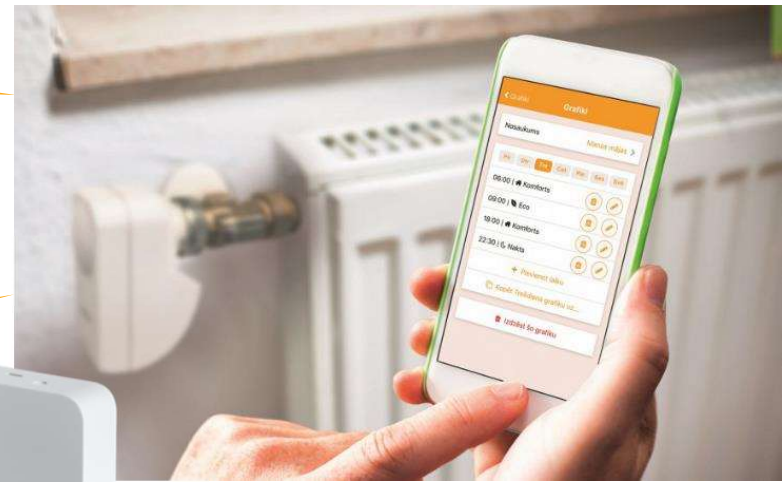
Pārbaudi, vai viss strādā
sinhroni

Praktiski ieteikumi ikdienai (4)

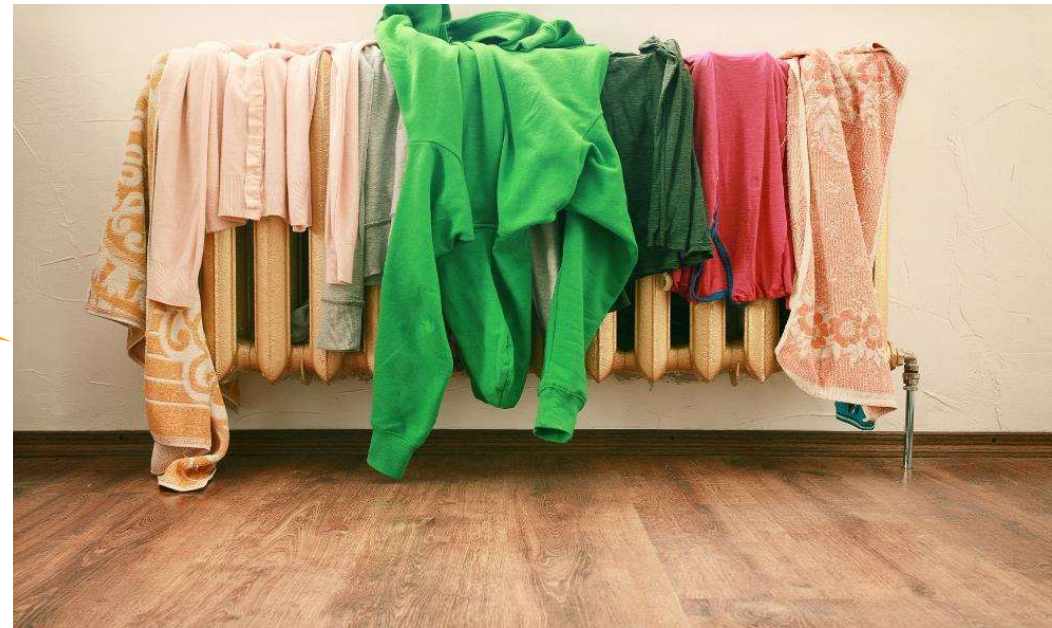
Uzstādi viedu vadību

Katrs samazinātais grāds –
5% ietaupījums

Praktiski ieteikumi ikdienai (5)

Pārbaudi, vai nav šķēršļu

Praktiski ieteikumi ikdienai (6)

Noblīvē logus un
ārdurvis

Praktiski ieteikumi ikdienai (7)

Samazini "gaidīšanas režīma"
patēriņu

1 °C uz augšu
5% elektrības ietaupījums

Jaucējkrāna
aerators

50%

ūdens ietaupījums

Trauku mazgājamā
mašīna, nevis
mazgāšana ar rokām

6x mazāks ūdens
patēriņš

Tikai nepieciešamā
ūdens daudzuma
vārīšana

4x mazāks
elektrības patēriņš

Cik izmaksā viena ūdens vārīšanas reize?

2100W

1,7l

Vienai krūzei
1,4 min -> 0,05 kWh

1,7centi

Pilnai tējkannai
4,25 min -> 0,15 kWh

5,2 centi

Gadā vārot ~350 reizes

16,6 stundas un 12,22 EUR

Vidēji svārstās ap
35 centi/kWh

30 °C, nevis 60 °C

45% elektrības ietaupījums

Boiler

55-59 °C
Apkope reizi gadā!

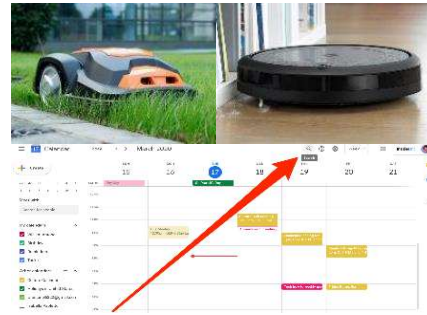
A string of warm white LED Christmas lights is shown against a dark background. The lights are out of focus, creating a bokeh effect with soft, glowing circles of light. The string of lights is tangled and extends across the frame.

30 dienās

Lampiņas eglītē – 3 kWh

Lampiņās ietīta māja – 35 kWh

Izmēģini viedos palīgus

5. solis – jaunu iekārtu iegāde

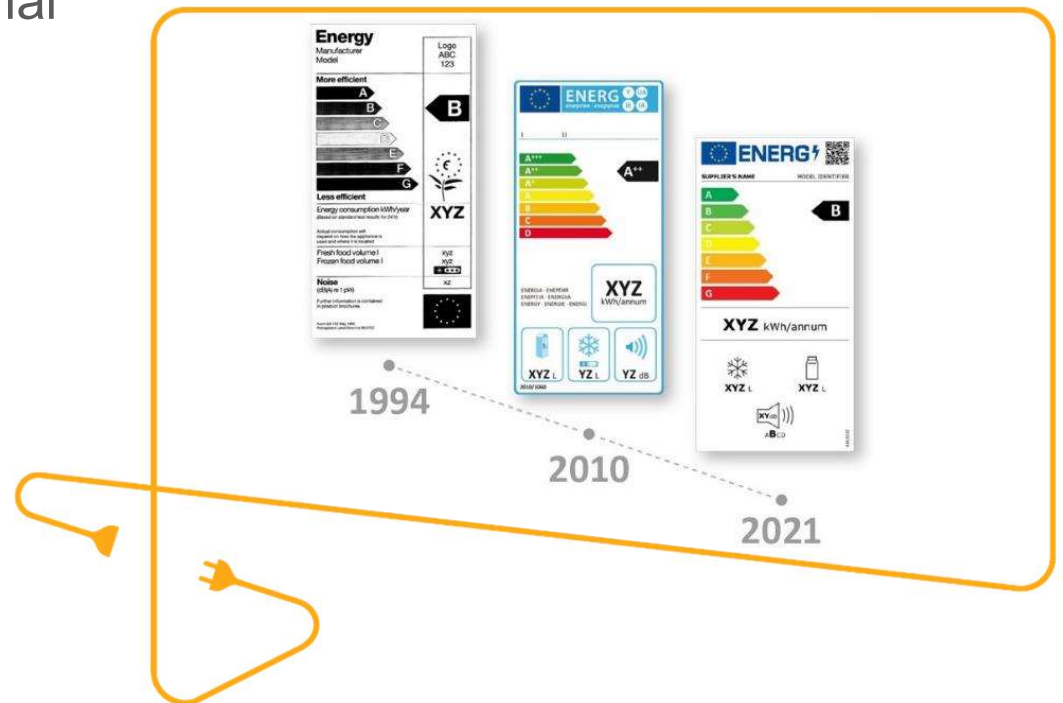

Kā izvēlēties energoefektīvas ierīces?

Kas ir energomarķējums?

- Palīgs ilgtspējīgākas izvēles veikšanai
- Rīks dažādu ierīču parametru salīdzināšanai:
 - Elektrības patēriņš
 - Ūdens patēriņš
 - Trokšņa līmenis
 - Energoefektivitātes klase
 - Ietilpība
 - Un citi

Kurām ierīcēm ir piešķirts energomarķējums?

Jaunais energomarķējums

Vecais energomarķējums

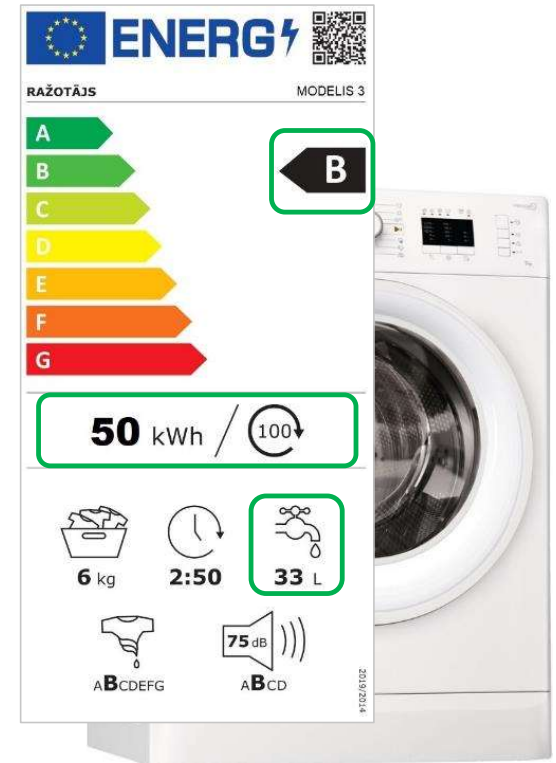
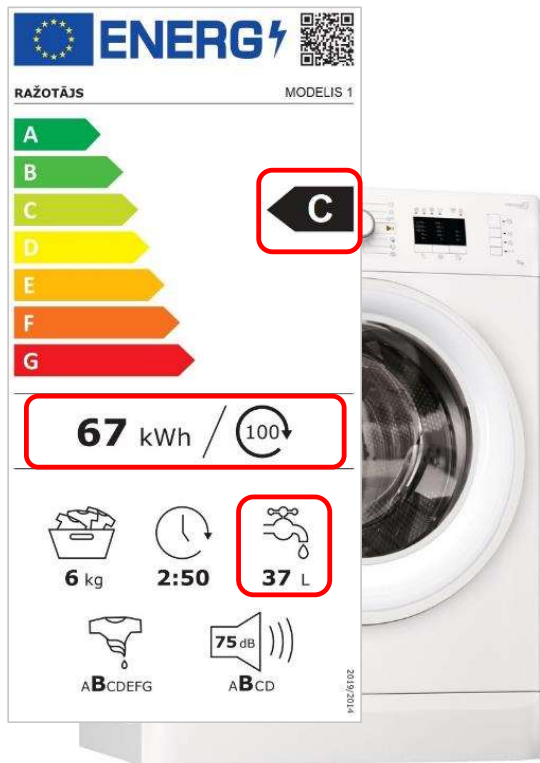
Kā lasīt energomarķējumu?

The diagram shows an energy label with the following components and their explanations:

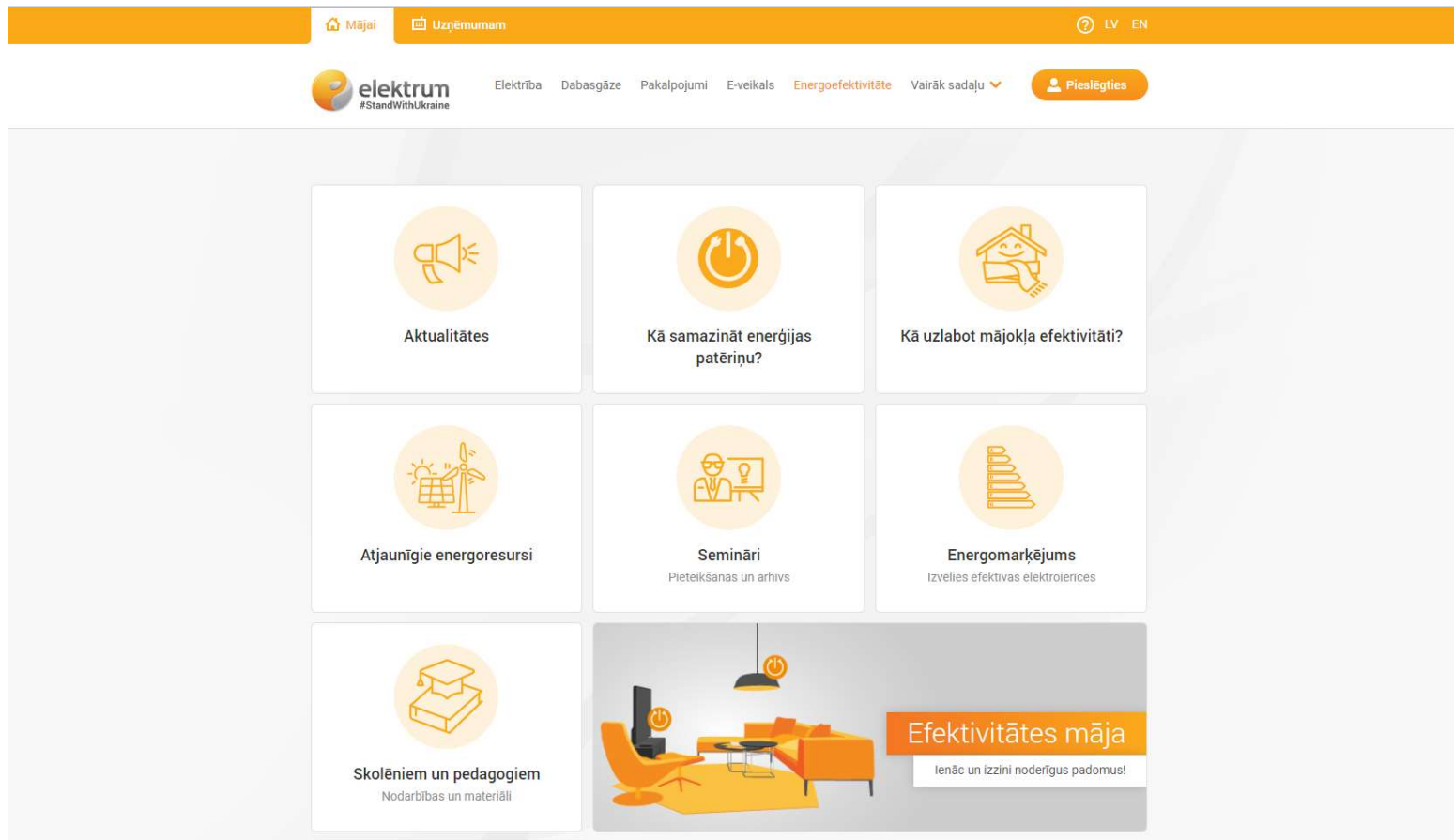
- QR kods ar saikni uz Eiropas Komisijas marķējumu datubāzi**: A QR code in the top right corner.
- Elektroierīces ražotājs un modelis**: The manufacturer's name (RAŽOTĀJS) and model number (MODELIS) at the top.
- Ierīces energoefektivitātes klase**: The energy efficiency class, shown as a black arrow pointing to the letter 'B'.
- Energoefektivitātes klašu skala**: A vertical scale of energy efficiency classes from A (green) to G (red).
- Elektrības patēriņš 100 veļas mazgāšanas ciklos, kWh**: The energy consumption per 100 wash cycles, shown as 67 kWh / 100.
- Citi elektroierīci raksturojošie parametri**: Other parameters including load capacity (6 kg), cycle time (2:50), water consumption (37 L), and noise level (75 dB).

At the bottom, a button contains the URL: elektrum.lv/energomarkejums

Kā izvēlēties energoefektīvas ierīces?

Visu var atrast Esmuefektivs.lv

The screenshot shows the homepage of Esmuefektivs.lv. At the top, there is a navigation bar with 'Mājai' and 'Uzņēmumam' tabs, and language options 'LV' and 'EN'. Below this is a secondary navigation bar with the 'elektrum #StandWithUkraine' logo and menu items: 'Elektrība', 'Dabaszāze', 'Pakalpojumi', 'E-veikals', 'Energoefektivitāte', and 'Vairāk sadaju'. A 'Pieslēgties' button is also present.

The main content area features a grid of eight cards:

- Aktualitātes**: Represented by a megaphone icon.
- Kā samazināt enerģijas patēriņu?**: Represented by a power button icon.
- Kā uzlabot mājoķļa efektivitāti?**: Represented by a house icon with a hand pointing to it.
- Atjaunīgie energoresursi**: Represented by a wind turbine and solar panel icon.
- Semināri**: Represented by a person at a presentation board icon. Subtext: 'Pieteikšanās un arhīvs'.
- Energomarķējums**: Represented by a staircase icon. Subtext: 'Izvēlies efektīvas elektroierīces'.
- Skolēniem un pedagogiem**: Represented by a stack of books icon. Subtext: 'Nodarbības un materiāli'.
- Efektivitātes māja**: A large banner featuring a modern living room illustration. Subtext: 'Ieņāc un izzini noderīgus padomus!'.

Energo pulss – tavs padomdevējs

Ik mēnesi uzzini, kāds ir tavs
Energo pulss rezultāts

Salīdzini elektrības patēriņu ar
līdzīgām mājsaimniecībām Latvijā

Gūsti noderīgus ieteikumus, kā
energoresursus izmantot efektīvāk

Mājoklis nevar būt ***efektīvs***
bez ***efektīviem*** iedzīvotājiem!

Jautājumi?